

Montreal – erklæringen om forskningsintegritet i tverrgående forskningssamarbeid

Ingress. Forskningssamarbeid som går på tvers av nasjonale, institusjonelle, disiplinære og sektorielle grenser er viktig for å fremme kunnskap over hele verden. Vesentlige forskjeller mellom ulike regulatoriske og rettslige systemer, mellom organiserings- og finansieringsstrukturer, og mellom forskningskulturer og tilnæringer til opplæring, gjør at det er spesielt utfordrende å sikre forsvarlig forskningspraksis i slike samarbeid. Det er derfor av kritisk betydning at forskere kjenner til og er i stand til å møte og være seg bevisst disse forskjellene i tillegg til spørsmål knyttet til integritet som kan oppstå i slikt samarbeid. Forskere skal etterleve pliktene som er beskrevet i Singapore-erklæringen om forskningsintegritet på profesjonelt vis. I tillegg er pliktene som beskrives i denne erklæringen særlig relevante for samarbeidende parter både på individuelt og institusjonelt nivå. Disse pliktene er av fundamental betydning for integriteten i forskningssamarbeid. Ansvar for å fremme integritet i forskningssamarbeid hviler på både den enkelte og de institusjonelle partnerne.

Individuelt og institusjonelt ansvar for samarbeidspartnere i tverrgående forskning

Samarbeidspartnerens alminnelige ansvar

- 1. Integritet.** Samarbeidspartnere skal sammen ta ansvar for at felles forskning alt i alt er pålitelig. Hver og én har ansvar for påliteligheten av egne bidrag.
- 2. Tillit.** Enhver samarbeidspartner skal gjøre seg fortjent til alle de andre partnerens tillit. Alle samarbeidspartnere har ansvar for å etablere og opprettholde tillitsforholdet.
- 3. Formål.** Forskningssamarbeid skal innledes og utføres utfra formål som fremmer kunnskap til gode for menneskeheten.
- 4. Mål.** Samarbeidspartnerne skal være enige om forskningens mål ved oppstart. Endringer i disse målene skal forhandles frem til enighet mellom alle partnere.

Ansvar for håndtering av samarbeid

- 5. Kommunikasjon.** Samarbeidspartnerne skal kommunisere med hverandre så ofte og åpent som nødvendig for å skape full felles forståelse for forskningen.
- 6. Avtaler.** Avtaler som regulerer forskningssamarbeid, skal forstås og signeres av alle samarbeidspartnere. Avtaler skal ikke urettmessig eller unødig hindre deling av forskningsdata, forskningsfunn eller andre forskningsresultater.
- 7. Etterlevelse av lover, retningslinjer og forskrifter.** Samarbeidet skal gjennomføres i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Samarbeidspartnerne skal umiddelbart avgjøre hvordan man skal håndtere motstrid mellom lover, retningslinjer eller forskrifter som gjelder for forskningsprosjektet.
- 8. Kostnader og belønninger.** Kostnader og belønninger i forskningssamarbeidet fordeles rettferdig blant samarbeidspartnerne.
- 9. Åpenhet.** Forskningssamarbeid skal utføres og resultater formidles åpent og ærlig, med så stor grad av innsyn som mulig under gjeldende avtaler. Finansieringskilder skal oppgis åpent og fullstendig.
- 10. Ressursforvaltning.** Samarbeidspartnerne skal anvende alle ressurser forsvarlig. Dette gjelder ressurser fra mennesker og dyr så vel som økonomiske og andre ressurser.
- 11. Oppfølging.** Samarbeidspartnerne skal nøye følge forskningsprosjektets fremdrift for å fremme integritet, samt sikre ferdigstillelse og formidling av arbeidet i rett tid.

Ansvar i samarbeidsforhold

- 12. Roller og ansvar.** Samarbeidspartnerne skal sikre felles forståelse av roller og ansvar i planlegging, gjennomføring og formidling av forskningen. Slike overenskomster skal reforhandles når roller eller ansvar endres.
- 13. Innarbeidede forskningspraksiser og forventninger.** Samarbeidspartnerne skal åpent diskutere egen forskningspraksis og forventninger knyttet til forskningen. Samarbeidspartnerne skal snakke åpent om mangfold i perspektiv, ekspertise, metoder og forskningspraksis, samt standarder og antakelser, som vil kunne undergrave forskningsintegriteten.
- 14. Konflikt.** Samarbeidspartnerne skal omgående forsøke å løse konflikter, uenigheter og misforståelser som oppstår på individuelt og institusjonelt nivå.
- 15. Representasjonsmyndighet.** Samarbeidspartnerne skal bli enige om hvem som har myndighet til å uttale seg på vegne av samarbeidet.

Ansvar for forskningsutbytte

- 16. Data, opphavsrettigheter og øvrig prosjektinformasjon.** Samarbeidspartnerne skal bli enige om behandling av og eierskap til data, om opphavsrettigheter og arkivering av øvrig prosjektinformasjon, ved oppstart og senere ved behov.
- 17. Publisering.** Samarbeidspartnerne skal bli enige om hvordan beslutninger om publisering og annen formidling av forskningen skal tas ved oppstart og senere ved behov.
- 18. Forfatterskap og kreditering.** Samarbeidspartnerne skal bli enige, ved samarbeidets oppstart og senere etter behov, om standarder for forfatterskap til og kreditering av felles forskningsresultater. Bidrag fra alle samarbeidspartnerne, særlig fra de yngre, skal gis fullstendig og riktig anerkjennelse. Publikasjoner og andre resultater skal angi bidragene til alle bidragsytere.
- 19. Reaksjoner på uforsvarlig forskningspraksis.** Samarbeidsprosjektet skal i sin helhet ha på plass prosedyrer for håndtering av anklager om uredelig eller annen uforsvarlig forskningspraksis fra deltagerne. Samarbeidspartnerne skal umiddelbart iverksette adekvate tiltak ved mistanke om eller bevis for uredelig eller uansvarlig forskningspraksis.
- 20. Etterrettelighet.** Samarbeidspartnerne skal stå ansvarlig overfor hverandre, overfor den eller dem som støtter forskningen økonomisk, samt overfor andre som har interesse i at forskningen gjennomføres.

Montreal-erklæringen ble utarbeidet under den tredje verdenskongressen om forskningsintegritet, 5-8 mai 2013 i Montreal, som en global veiledning om ansvarlig gjennomføring av forskning. Erklæringen er ikke juridisk bindende og representerer heller ikke offisielle retningslinjer i de landene eller organisasjonene som finansierte eller deltok på konferansen.

Ansvarlige for denne oversettelsen er medlemmene av Forskningsetisk utvalg ved Universitetet i Oslo: Ole Herman Ambur, Kristin Heggen, Marit Halvorsen, Marie Eikemo og Bjørn Torgrim Ramberg. Utvalget takker Mette Sollihagen Hauge og Madiha Khalil for nyttige innspill, og Haley De Korne for tilbakeoversetting til engelsk av et arbeidsutkast